

GORR. 2, 55, 1. गमने मतिमाधत्त पुत्रस्यानयने तदा 1, 18, 9 (7 SCHL.). मदनार्चनाद्विमतमतिः DHŪRTAS. in LA. 83, 10. ब्राह्मणाः स्पामिति मतिं समाधाय R. GORR. 1, 58, 4. मतिं धरु sich mit einem Gedanken tragen: दधे मतिं विनाशाय राज्ञः MBH. 6, 4100. युद्धे मतिमधारयम् । वधाय शास्त्रराजस्य सौभस्य च निपातने 3, 875. मतिमाध्याय सुदृढाम् einen festen Entschluss fassend Spr. 3516. क्रूरा मतिं समाध्याय MBH. 1, 7663. निवर्तय मतिं नीच परदारामिर्शनात् gieb den Gedanken auf R. 3, 56, 15. विनिवर्तयमतिर्बुद्धाद्भव MĀRK. P. 134, 58. स्थिरं festen Sinnes BHAG. 12, 19. धार्यं SĀMĀHJAK. 71. मुहुः Spr. 484. अयुद्धं an keinen Kampf mehr denkend MĀRK. P. 134, 59. मत्या absichtlich, wissentlich, अ० unabsichtlich, ohne es zu wollen M. 3, 19, 4, 222. PĀNĀR. 3, 4, 21. मति = इच्छा TRIK. 3, 3, 178. H. an. 2, 186. MED. I. 43. SIDDH. K. zu P. 3, 2, 188; vgl. u. e. — c) Meinung, Ansicht; Denkweise: आचार्यं LĀṬI. 3, 6, 21. मत्या nach Gutdunken KĀTJ. CĀ. 4, 8, 19. 12, 15. 17. 5, 6, 15. या मतिः सा गतिर्भवेत् ASHṬĀV. 1, 11. 18, 91. ध्रुवमत्र जलस्थानं मरुच्छेति मतिर्मम MBH. 1, 5898. BHAG. 18, 78. DAḢ. 2, 60. SĀMĀHJAK. 61. Spr. 811. 2498. HIT. 45, 8. कुर्वो वै विनश्यति नचिरेणैव मे मतिः (ohne इति!) MBH. 1, 7487. अत्यन्तमत्या in der Meinung, dass es dein Kind sei, BHAG. P. 3, 1, 13. तेषां मतिरियं राजन्नामोत्र विनिश्चये MBH. 3, 5427. क्तिनाकृतेषु भावेषु विपरीतमतिः JĀG. 3, 153. मतिर्दोलायते नूनं सतामपि खलोक्तभिः Spr. 2089. 3732. न प्रहृष्य मतिं दद्यात् M. 4, 80. धर्माध्याने श्मशाने च रोगिणां या मतिर्भवेत् । सा सर्वदेव तिष्ठेच्छेत्को न मुच्येत वन्धनात् ॥ Spr. 4254. निनिमार्गानुसृत्यदिर्गन्धिनिर्धारणं मतिः eine gewonnene Ueberzeugung SĀH. D. 191. तन्मार्गानुसृत्याद्वर्गनिर्धारणं मतिः PRATĀPAR. 34, a, 5. — d) das Denken, Vorstellen; Einsicht, Verstand; = बुद्धि, धी, प्रज्ञा u. s. w. AK. 1, 1, 1, 10. H. 308. H. an. MED. HALĀJ. 2, 179. AIT. UP. 3, 2. TATTVAS. S. VP. 14, N. 22. दर्शन, श्रवण, मति, विज्ञान CĀT. BR. 14, 3, 4, 5, 6, 5, 1. 7, 1, 28. CĀNKH. GRU. 4, 9. KHĀND. UP. 7, 18. KĀTHOP. 2, 9. मतिरगामिका H. 309. Randgl. मत्या परीक्ष्य मेधावी बुद्ध्या संपाद्य चासकृत् Spr. 4682. तस्यापि चलिता मतिः 3392. कीयते हि मतिस्तात कीनैः मरु समागमात् 3383. उत्पन्नेषु च कार्येषु मतिर्यस्य न कीयते so v. a. wer den Kopf nicht verliert 457. ० कीन einfältig 241. मतिरेव वलाद्वरीयती 2088. क्व सूर्यप्रभवो वंशः क्व चात्पविषया मतिः RAGH. 1, 2. स्मराकुलितं HIT. 39, 20. विपुलं VARĀH. BRU. S. 31, 44. तन्मतिः केवला तावत्परिपालयितुं प्रजाः CĀK. 139. — e) Achtung P. 3, 2, 188. = इच्छा nach SIDDH. K. मतिः = धार्यम् AGĀJAPĀLA im ÇKDr. respect, reverence WILSON. — f) Erinnerung (स्मृति) MED. — g) die Meinung person. HARIV. 7740. 14033. mit einer der Mütter der 3 Pāṇḍu-Söhne identificirt als सुवलात्मजा MBH. 1, 2794. eine Tochter Dakṣa's und Gattin Soma's 2579. HARIV. 12432. Gattin des Vivoka, des Verstandes, PRAB. 13, 9, 12. — h) concret sinnig, verständig, aufmerksam NAIGU. 3, 15. अग्निं होतारं परिभूतं मतिम् RV. 10, 91, 8. उत स्या नो दिवो मतिरदितिर्ब्रह्मा गमत् 8, 18, 7. VS. 4, 25. — i) ein best. Gemüse AGĀJAPĀLA im ÇKDr. — 2) m. N. pr. eines Prinzen Lot. de la b. I. 12. — Vgl. अ०, चोदयन्मति, उर्मति, पाप०, पुष्टि० (so auch die ed. Bomb.), पूत०, बाल०, वृक्षन्मति, ब्रह्म०, मन्द०, मदा०, मु०, मात्य.

मतिकर्मन् (म० + क०) n. eine Sache der Einsicht, — des Verstandes: मतिकर्मसु निश्चितः KĀM. NĪTIS. 3, 5.

मतिगति (म० + ग०) f. Gedankengang, Denkweise: सचिव० Spr. 1314.

मतिगर्भ (म० + गर्भ) adj. klug, verständig: गिरु ÇIC. 9, 62.

मतिचित्र (म० + चित्र) m. Bein. Aṣṭvaghosha's WASSILJEV 73.

मतिदर्शन (म० + द०) n. das Erkennen fremder Gedanken, — Absichten: न ते ऽस्ति तुल्यो मतिदर्शनेषु R. 5, 43, 5.

मतिदा (म० + दा, f. v. 1. द०) f. N. zweier Pflanzen (Einsicht verleihend): *Cardiospermum Halicacabum* und = शिमूडीनुप (शिमीडी u. वल्या) RĀGĀN. im ÇKDr.

मतिधन (म० + धन) m. N. pr. eines Neffen des Saskjapaṇḍita KÖPPEN II, 97. 137.

मतिनार m. N. pr. eines Fürsten MBH. 1, 3703. fg. 3778. fgg. HARIV. 1713. Vgl. VP. 447, N. 9. LIA. I, Anh. xx. fg.

मतिनिर्णय (म० + नि०) m. Titel eines künstlichen Gedichts UḍḍĀVAL. zu Uṣādis. 1, 41. RĀMĀN. zu AK. 1, 1, 1, 38 (nach AUFRECHT).

मतिनिश्चय (म० + नि०) m. eine feststehende Meinung AK. 3, 4, 27, 211.

मतिपूर्व (von म० + पूर्व) adj. beabsichtigt, ० पूर्वम् adv. absichtlich, wissentlich M. 11, 146. अमतिपूर्वक adj. nicht beabsichtigt: द्विजातीनां वधे कृमतिपूर्वके BHAVISHJA-P. bei KULL. zu M. 11, 74. मतिपूर्वकम् adv. absichtlich, wissentlich M. 4, 166.

मतिभद्रगणि (म० - भद्र + ग०) m. N. pr. eines Gelehrten HALL 166.

मतिभेद (म० + भेद) m. Wechsel der Meinung, — der Ansicht MBH. 3, 2803.

मतिधम (म० + धम) m. das Irresein, Würrsein ÇABDAR. im ÇKDr. ÇĀK. 137. ÇĀRṆG. SĀMĀH. 1, 7, 71. प्रज्ञाश्रुति० KĀM. NĪTIS. 14, 60.

मतिध्याति (म० + धा०) f. dass. ÇABDAR. im ÇKDr.

मतिमत् (von मति) 1) adj. klug, verständig HALĀJ. 2, 178. MBH. 3, 15710. Spr. 213. 811. 1307. 2288. 3309. 3627. 4074. 3273. RAGH. 3, 66. VARĀH. LAGH. 2, 17. KĀTHĀS. 13, 63. 39, 31. VID. 173. RĀGĀ-TAR. 2, 65. 3, 78. MĀRK. P. 26, 13. 99, 25. — 2) m. N. pr. eines Sohnes des Gānamēgāja HARIV. 1813.

मतिमुकुर (म० + मु०) m. Titel einer medicinischen Schrift Verz. d. B. H. No. 941.

मतिल m. N. pr. eines Fürsten LIA. II, 932.

मतिवर्धन (म० + व०) m. N. pr. eines Scholiasten aus dem Ende des 17. Jahrh. n. Chr. Verz. d. Oxf. H. 379, a, No. 390. Der Name steht nicht sicher. ० गणि ebend. 114, a, No. 177.

मतिर्विद् (म० + विद्) adj. die Andacht — oder die Absicht kennend AIT. BR. 7, 34. TS. 3, 2, 5, 2. प्र देवाय मतीर्विद् VS. 22, 12. VS. PĀR. 3, 96.

मतिविशेष (म० + वि०) m. Verrücktheit des Verstandes, Wahnsinn RĀGĀN. im ÇKDr. (विश्वंस geschrieben).

मतिविधम (म० + वि०) m. Geistesverwirrung R. 2, 53, 9.

मतिशालिन् (म० + शा०) adj. klug, verständig Spr. 3353.

मतिष्ठ superl. und मतीयम् compar. zu मतिमत् VOP. 7, 34.

मतीकर (मत्य + 1. कर) ; davon उर्मतीकृत, सुमतीकृत schlecht —, gut geeggt oder gewalzt AIT. BA. 3, 38. Hiernach ist das u. उर्मतीकृत nach Vorgang des Comm. Gesagte zu berichtigen.

मतीयम् s. मतिष्ठ; मतीविद् s. मतिविद्.

मतीश्वर (मति + ई०) m. der Klügste unter den Klugen: विश्वकर्मन् HARIV. 6324.